

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
HUZURIDAGI KASBIY TA‘LIM AGENTLIGI
KASBIY TA‘LIMNI RIVOJLANTIRISH INSTITUTI**

**O‘RTA MAXSUS VA KASBIY TA‘LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG
KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O‘TKAZISH YUQUMLI
KASALLIKLARDA HAMSHIRALIK ISHI FANIDAN MALAKA SINIVI
TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI**

Toshkent – 2026

O‘RTA MAXSUS VA KASBIY TA‘LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O‘TKAZISH YUQUMLI KASALLIKLARDA HAMSHIRALIK ISHI FANIDAN MALAKA SINOVI TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI

I. Maqsad

Mazkur test varianti tafsilotining maqsadi kasbiy ta‘lim fanlarini bilish darajasini baholashning malaka toifalarini berish test tizimi doirasida Yuqumli kasalliklarda hamshiralik ishi fanidan talabgorlarining bilim darajasini aniqlash va sertifikatlash uchun qo‘llaniladigan test varianti formati (topshiriqlar soni, turi, vaqt me‘yori), fan mazmuni tarkibi, kognitiv ko‘nikma darajalari, baholash mezonlari va talabgorlarning tayyorgarlik darajasiga qo‘yiladigan talablarni belgilashdan iborat.

II. Me‘yoriy asoslar

1. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 17-sentabrdagi **“Maktabgacha, umumiy o‘rta, o‘rta maxsus, professional va maktabdan tashqari ta‘lim tashkilotlari pedagog kadrlarini attestatsiyadan o‘tkazish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”**gi 572-sonli Qarori.

III. Baholash qamrovi: mazmun sohalari

1. Yuqumli kasalliklar haqida tushuncha va ularning kelib chiqish tarixi. Yuqumli kasalliklar shifoxonasining tuzilishi va uning ish tartibi. Yuqumli kasalliklarning profilaktikasi.

2. Ichak infeksiyalari: Ich terlama, Paratif A va B kasalliklari, Salmonellyoz, Botulizm, ovqat toksikoinfeksiyasi, Dizenteriya, Vabo kasalligi

3. Virusli hepatitlar. Nafas yo‘llari infeksiyalari. Koronavirus. Gripp. O‘RVI. Meningokokk infeksiyasi.

4. Bolalar infeksiyalari. Qizamiq. Suvchechak. Skarlatina. Difteriya (bo‘g‘ma). Ko‘kyo‘tal. Parako‘kyo‘tal. Tepki (epid paratit).

5. Tashqi qoplamalar infeksiyalari. Kuydirgi. Quturish. Oqsim. Qoqshol. Turli yo‘llar bilan yuqadigan infeksiyalar. Toun (o‘lat). Brutsellyoz.

6. Parazitar kasalliklar. Protozoy kasalligi, amyobiaz, lyamblioz, toksoplazmoz. Gelmintozlar: askaridoz, enterobioz, exinokokkoz.

IV. Baholanadigan mazmun sohalar va konstruktlar

T/r	Mazmun sohalar	Konstruktlar	Testlar soni
1	Yuqumli kasalliklar haqida tushuncha va ularning kelib chiqish tarixi. Yuqumli kasalliklar shifoxonasining tuzilishi va uning ish tartibi. Yuqumli kasalliklarning profilaktikasi.	Yuqumli kasalliklarda hamshiralik ishi fanining hozirgi davridagi tutgan o'rnini, yuqumli kasalliklarni kelib chiqish sabablarini, yuqumli kasalliklar fanining maqsad va vazifalarini, aholi o'rtasida yuqumli kasalliklarni oldini olish chora-tadbirlarini, infeksiyon jarayonning rivojlanishini, yuqumli kasalliklarning o'ziga xos xususiyatlari bilish va farqlay olishi kerak.	7 ta
2	Ichak infeksiyalari: Ich terlama, Paratif A va B kasalliklari, Salmonellyoz, Botulizm, ovqat toksikoinfeksiyasi, Dizenteriya, Vabo kasalligi	Ichak infeksiyalari haqida tushunchani bilish, ich terlama, paratif A va B kasalliklarini etiologiyasi va epidemiologiyasini bilish, kasalliklarining qo'zg'atuvchilari, rivojlanish mexanizmi, O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining "O'zbekiston Respublikasi hududida ich terlama va paratif kasalliklarni oldini olish va kamaytirish to'g'risi"dagi buyruqni bilish, dizenteriya, salmonellyoz etiologiyasi va epidemiologiyasi, kasalliklarining qo'zg'atuvchilari, rivojlanish mexanizmi bilish, toksikoz va eksikoz haqida tushunchani, bemorlarni ko'zdan kechirish ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.	11 ta
3	Virusli hepatitlar. Nafas yo'llari infeksiyalari. Koronavirus. Gripp. O'RVI. Meningokokk infeksiyasi.	Bemorlarni ko'zdan kechirishni, bemorlarni parvarishlash, davolashni, infeksiya o'chog'ida joriy va yakuniy zararsizlantirish o'tkazishni bilish, aholi o'rtasida sanitariya-maorif ishlarini o'tkazishni jigar va taloqni chegaralarini aniqlashni, bemorlarni parvarishlash, davolash va parhez stollarini, tibbiy asboblarni sterilizatsiyaga tayyorlashni xabarnoma to'ldirish qoidalarini bilish, observatsiya varag'ini to'ldirishni, kasallikka qarshi maxsus profilaktika, emlash sxemasi haqida bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.	5 ta

4	Bolalar infeksiyalari. Qizamiq. Suvchechak. Skarlatina. Difteriya (bo'g'ma). Ko'kyo'tal. Parako'kyo'tal. Tepki (epid paratit).	Bolalar infeksiyalarida bemorlarni ko'zdan kechirishni, kasalliklarni klinik belgilari, simptomlarini bilish, bemorlarni parvarishlash, davolashni, infeksiya o'chog'ida joriy va yakuniy zararsizlantirish o'tkazishni bilish, aholi o'rtasida sanitariya–maorif ishlarini o'tkazishni jigar va taloqni chegaralarini aniqlashni, bemorlarni parvarishlash, davolash va parhez stollarini, xabarnoma to'ldirish qoidalarini bilish, observatsiya varag'ini to'ldirishni, kasallikka qarshi maxsus profilaktika, emlash sxemasi haqida bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim.	6 ta
4	Tashqi qoplamalar infeksiyalari. Kuydirgi. Quturish. Oqsim. Qoqshol. Turli yo'llar bilan yuqadigan infeksiyalar. Toun (o'lat). Brutsellyoz.	Kuydirgi kasalligi haqida tushunchalarni bilish, etiologiyasi, epidemiologiyasi, klinik belgilarini bilish, quturish kasallikning sabablari, yuqish yo'llari, asosiy klinik belgilari va davolashni bilish, maxsus profilaktikasi chora–tadbirlarini, AKDS vaksinaning yuborish sxemasini, oqsim, qoqshol kasalliklar sabablari, belgilari, davolash va parvarishlashni bilish, o'lat kasalligining qo'zg'atuvchisi haqida ma'lumotlarni, o'latning tarqalishi sabablari va mexanizmini, o'lat epidemiyalarining aholi o'rtasida va hayvonlar o'rtasida tarqalishining o'zaro bog'liqligini, brutsellyoz kasalligining tarqalish sabablari va epidemik jarayoni, kasalliklarni klinik belgilari va tashhis usullarini, davolash usullari va o'choqdagi profilaktika chora–tadbirlari, dezinfeksiya, dezinfeksiya va deratizatsiya o'tkazishni, O'zbekiston Respublikasi hududida o'lat va brutsellyoz kasalligini oldini olish to'g'risida amaldagi buyruqlarni bilishi.	10 ta
5	Parazitar kasalliklar. Protozoy kasalligi, amyobiaz, lyamlioz, toksoplazmoz. Gelmintozlar: askaridoz, enterobioz, exinokokkoz.	Parazitar kasalliklar. Protozoy kasalligi, amyobiaz, lyamlioz, toksoplazmoz. Gelmintozlar: askaridoz, enterobioz, exinokokkoz kasalliklarning qo'zg'atuvchilari, tarqalish yo'llari, klinik belgilari va tashhis usullarini, davolash usullari va profilaktika chora–tadbirlari haqida bilish.	6 ta

V. Baholanadigan kognitiv ko'nikmalar va taqsimoti

T/r	Kognitiv daraja	Izohi	Ulushi (%)
1.	Bilish	Fanga doir nazariy ma'lumotni, atama va qoidalarni eslab qolish, tushunish, nazariy jihatdan tahlil qila olish	20 %
2.	Qo'llash	O'zlashtirgan nazariy bilim va tushunchalarni yangi kontekstlarda (ta'limiy, muammoli vaziyat va pedagogik-psixologik holatlarda) ishlata olish	60 %
3.	Mulohaza qilish	Muayyan faktlar, dalillar va normalarni mantiqiy bog'liq tarzda tahlil qilib, jarayonlarning ketma-ketligini farqlab, vaziyatni analiz qilib, xulosalar chiqara olish	20 %

VI. Test turlari va taqsimoti

T/r	Test turi	Izohi
1.	Y1	To'rtta variantdan bittasi to'g'ri bo'lgan muqobil javobli yopiq test
2.	Y2	Tartiblangan bir nechta javoblardan to'g'rilarini topishni talab qiladigan muqobil javobli yopiq test
3.	Y3	Moslashtirishni talab qiladigan yopiq test
4.	Y4	Gap yoki jarayonlarni to'g'ri ketma-ketlikda joylashtirish talab etiladigan yopiq test

VII. Baholash mezoni va ajratilgan vaqt

Test topshiriqlari umumiy 80 ball bilan baholanadi.

Har bir to'g'ri javob 2 ball, noto'g'ri javob esa 0 ball bilan baholanadi.

Test topshirig'ini bajarish uchun 80 daqiqa vaqt me'yori belgilanadi.

VIII. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki elektron eslatmalardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, uni rasmiylashtirib, tinglovchini

testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

IX. Tavsiya etilgan adabiyotlar

1. E.I.Musaboyev,A.Q.Bayjanov “Yuqumli kasalliklar, epidemiologiya va parazitologiya”. Toshkent, “O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi” Davlat ilmiy nashriyoti, 2007 yil

2. M.F.Ziyayeva, O.Z.Rizayeva "Bolalarda hamshiralik parvarishi". Toshkent. Vneshinvestprom nashriyoti, 2014 yil.

**Eslatma: test topshiriqlari mazmuni tavsiya etilgan adabiyotlarda aks etgan mazmun, tamoyil va yondashuvlar bilan moslashtiriladi, ammo test topshiriqlari to‘g‘ridan - to‘g‘ri manbalardan olinmaydi. Malaka sinoviga tayyorgarlik ko‘rish jarayonida tavsiya etilgan adabiyotlar eslab qolish manbai sifatida xizmat qilishdan ko‘ra, umumiy kasbiy tayyorgarlikni mustahkamlashga qaratilgan.*